

T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRK DİL KURUMU
2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Eylül 2019

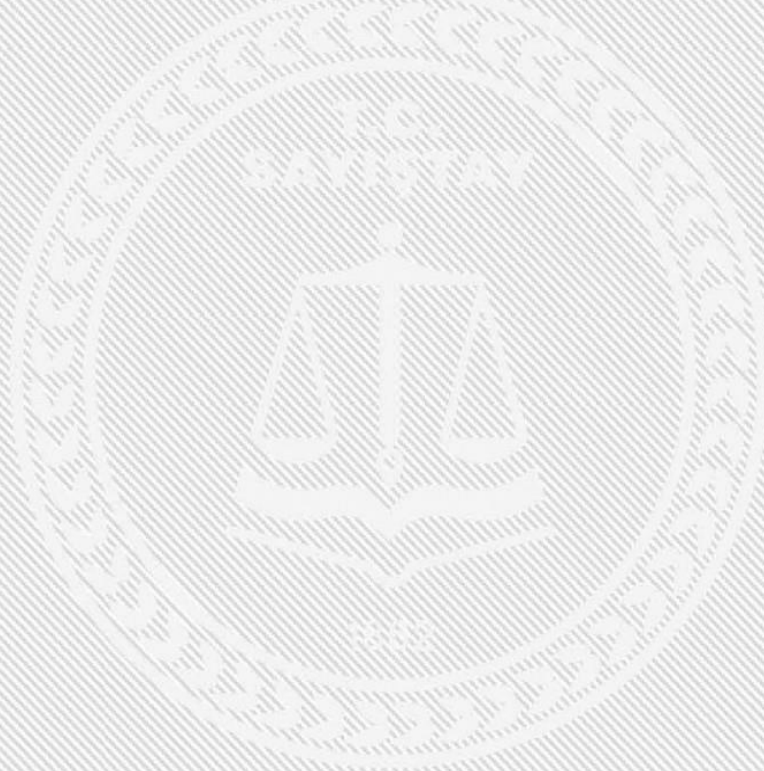

İÇERİK

TÜRK DİL KURUMU 2018 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
TÜRK DİL KURUMU 2018 YILI SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU	40

TÜRK DİL KURUMU
2018 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	10
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	16
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	16
8.	EKLER.....	31

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2017-2018 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması	5
Tablo 2: 2018 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Dağılımı	6
Tablo 3: 2017–2018 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması	7

KISALTMALAR

- KHK** : Kanun Hükümünde Kararname
SGK : Sosyal Güvenlik Kurumu
TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TDK : Türk Dil Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu) Yerleşkesi İnşaatları İle Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İşi Proje Yatırımı Yıllık İş Programında Yaşanan Gecikme ve Belirsizliklerin TDK'ya Olası İlave Mali Yükler Getirmemesi İçin Gerekli Önlemlerin Alınması
2. İç Denetim Yükümlülüklerinin Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Değerlendirme Yapılamaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

18.10.1982 tarih ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 134'üncü maddesiyle Atatürk'ün manevi himayelerinde Cumhurbaşkanlarının gözetim ve desteğiyle Cumhurbaşkanınca ilgilendirilecek bakanlığa bağlı "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu" kurulmuş; Kurumun organları, çalışma usulleri ve özlük işleri ile kuruluşuna dair kurumlar üzerindeki yetkilerinin yasayla düzenlenmesi öngörülmüştür.

Anayasanın bu hükmüne uygun olarak çıkarılan 11.8.1983 tarih ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nda Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi ve Atatürk Kültür Merkezi ile birlikte kamu tüzel kişiliğine sahip dört kurumdan biri olarak tanımlanmıştır. Ancak değişen koşullarda bazı ihtiyaçlara cevap verememesi sebebiyle 2876 sayılı Kanunun 519 sayılı KHK ile değiştirilen 18 maddesi, yetki kanununun Anayasa Mahkemesi tarafından iptaliyle uygulama alanı bulamamış ve bu durum mevzuat boşluğuna yol açmıştır.

Bunun üzerine TDK'nın teşkilat yapısındaki son değişiklik 11.10.2011 tarih ve 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yapılmıştır.

TDK'nın kuruluş amacı; Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak, onu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirmektir. TDK'nın bu amacı gerçekleştirmek üzere yürüteceği görevleri de 664 sayılı KHK'nın 10'uncu maddesinde ayrıntılı biçimde belirtilmiştir.

Yine KHK'nın 14'üncü maddesi uyarınca hazırlanmış bulunan "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Asli, Şeref ve Haberleşme Yönetmeliği" hükümlerine göre TDK'nın görev alanına giren hususlarda üstün nitelikli bilimsel araştırma ve eserleriyle eğitim, öğretim, kültür ve sanat hizmetleriyle temayüz etmiş Türkiye Cumhuriyeti uyruklu kişiler arasından seçilen 40 asli üye Bilim Kurulunu oluşturmaktadır.

Yönetmelik hükümlerine göre bilimsel çalışmaları yürüten kol ve komisyon üyeleri de Bilim Kurulu tarafından seçilmekte olup, bilimsel çalışmaları yürüten kollar aşağıdadır.

- Sözlük Bilim ve Uygulama Kolu
- Tarihî Türk Yazı Dilleri Bilim ve Uygulama Kolu

- Türk Yazı Dilleri Bilim ve Uygulama Kolu
- Dil Bilgisi ve Dil Bilimi Bilim ve Uygulama Kolu
- Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Bilim ve Uygulama Kolu
- Yazıt Bilimi Bilim ve Uygulama Kolu
- Ağız Araştırmaları Bilim ve Uygulama Kolu

Türkiye Türkçesini Genel Ağ ortamında güncelleyen TDK, 2011 yılı içinde *Türkçe Sözlük*'ün 11'inci baskısını, *Yazım Klavuzu*'nun son baskısını 2012 yılında yayımlamıştır.

Son dönemde, yılda ortalama 30-50 bilimsel eseri yayın dünyasına kazandıran TDK'nın ayrıca üç süreli yayını bulunmaktadır. Güncel dil ve edebiyat konuları ve geniş kitlenin anlayacağı dilde yazılmış araştırmaları içeren *Türk Dili* dergisi ayda bir yayımlanmaktadır. Altı ayda bir yayımlanan *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*; Kazak, Kırgız, Özbek, Türkmen, Azeri, Tatar vb. Türk topluluklarının dil ve edebiyatlarıyla ilgili araştırmaları içermektedir. Yılda iki sayı yayımlanan ve Üniversitelerarası Kurul Başkanlığının Filoloji Temel Alanları için kabul ettiği "ulusal hakemli" dergi niteliğindeki *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten* ise tamamen bilimsel araştırmaları kapsamaktadır. Yine uluslararası hakemli dergi niteliğindeki iki sayı yayımlanan *Türk Dünyası*, ASOS Index, SOBIAD (Sosyal Bilimler Atıf Dizini) ve Google scholar tarafından taranmaktadır.

TDK kuruluşundan bugüne kadar, içinde bilim sanat terimleri sözlükleri, ağız araştırmaları, Türk dünyası destanları ve edebi metinlerin bulunduğu geniş bir yelpazede yaklaşık 1200 eseri yayımlayarak bilim ve kültür dünyasına sunmuştur. Günümüzde TDK, 40 Bilim Kurulu üyesi, 2 uzman, 22 Yüksek Kurum uzmanı, 3 Yüksek Kurum uzman yardımcısı, toplam 104 çalışanı ve zengin bir araştırma kütüphanesiyle Türkiye'nin önde gelen araştırma ve kültür kurumu olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu yapıyla TDK'nın Misyonu (Görevi); Türkçenin yazılı ve sözlü kaynakları üzerine bilimsel araştırmalar yapmak; Türkçenin bilim, sanat, edebiyat ve öğretim dili olarak gelişmesini ve her alanda doğru kullanılmasını sağlamaktır.

TDK'nın Vizyonu (Hedefi); Türk dilinin zenginliğini meydana çıkarıp, onu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirmek ve Türk dünyasında ortak iletişim dili, dünyada ise yaygın ve geçer bir dil konumuna getirmektir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

02.11.2011 tarih ve 28103 mükerrer sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan 664 sayılı

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye göre: Türk Dil Kurumu Başkanlığı (TDK), Yüksek Kuruma bağlı, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine sahip, görev alanında bilimsel hizmet ve faaliyette bulunan bir kurumdur.

TDK ayrı kamu tüzel kişiliğine sahip olup hizmet ve görevlerini, mevzuat hükümleri ile Yüksek Kurumun bünyesinde kurulu Yönetim Kurulunca belirlenen ilke, politika ve stratejiler doğrultusunda Yüksek Kurum Başkanlığının gözetim, denetim ve eşgüdümünde yerine getirmektedir.

Anayasada yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılması; 10/5/2018 tarih ve 7142 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulunca 2/7/2018 tarih ve 703 sayılı KHK hükümleriyle kararlaştırılmıştır.

Anılan KHK'nın Madde 41- 27/9/1984 tarih ve 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 174 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 13/12/1983 Gün ve 174 Sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 202 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun; "Bağlılık, ilgililik ve ilişkililik değişikliği" kenar başlıklı 19/A maddesinde; "bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar (10/12/2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil), Cumhurbaşkanınca, Cumhurbaşkanlığı veya bakanlıklarla ilgilendirilebilir. Söz konusu kuruluşların özel kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde bağlı, ilgili ve ilişkili olunan bakanlığa ya da bakana verilen yetki ve görevler ilgilendirilen bakanlık veya bakan tarafından kullanılır ve yerine getirilir. Bakan, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların (5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dâhil) her türlü faaliyet ve işlemlerini denetlemeye yetkilidir" düzenlemesine yer verilmiştir.

Buna göre, Bakanlıkların kuruluş ve görev esaslarını düzenleyen 27.09.1984 tarih ve 3046 sayılı Kanun'un 19/A maddesi uyarınca Cumhurbaşkanlığınca 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2018/1 sayılı Genelge Eki Listede Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun merkezi yönetimle olan bağ ve ilgisi Kültür ve Turizm Bakanlığının "İlgili kurumu" olarak belirlenmiştir.

TDK Başkanlığı 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye göre bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bilim kurulundan oluşur. Kuruluş kanununda birimler ayrıntılı olarak düzenlenmemiştir.

3046 sayılı Kanununun 39'uncu maddesine dayanılarak Bilim Kurulu, 13'üncü maddesine dayanılarak İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü; 5436 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 15'inci maddesi gereği Strateji Geliştirme Müdürlüğü; 26.06.2013 tarih ve 28689 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2013/4904 sayılı Bakanlar Kurulu kararına dayanılarak Kütüphane Müdürlüğü kurulmuş; Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü ise Kurumun 664 sayılı KHK'da sayılan görevleri yerine getirmek amacıyla sonradan ihtiyaç duyduğu birim olarak teşkilat yapısına ayrıca ilave edilmiştir.

Kurumun merkezi Ankara'da olup, taşra teşkilatı bulunmamaktadır.

Türk Dil Kurumu Başkanlığı'nın kadrolarının tespiti, ihdası, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar, 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Kadro ve Usulü Hakkında 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine göre düzenlenir. Kurumun personeli, 657 sayılı Kanun hükümlerine tâbidir. Toplam kadro sayısı 149 adet olup, 1 başkan, 1 başkan yardımcısı, 1 iç denetçi, 2 uzman, 22 yüksek kurum uzmanı, 3 yüksek kurum uzman yardımcısı, 1 mali hizmetler uzman yardımcısı, 1 bilgisayar programcısı, 9 şef, 7 bilgisayar işletmeni, 4 veri hazırlama kontrol işletmeni, 2 kütüphaneci, 4 memur, 1 sekreter, 1 santral memuru, 2 şoför, 1 dağıtıcı olmak üzere toplam 63 adeti doludur.

İdarenin 2018 yılı faaliyet döneminde, 63 kadrolu personelinin yanı sıra ayrıca 6 geçici ve 5510 sayılı Kanuna tabi 35 sürekli işçi pozisyonunda çalışan olmak üzere toplam 104 personel istihdam edilmiştir.

1.3.Mali Yapı

Bütçe Gelir ve Giderleri

Denetlenen Kamu idaresinin 2017 ve 2018 Yılları Bütçe Giderleri ve Bütçe Gelirlerinin Karşılaştırılması

Türk Dil Kurumuna Bütçe Kanunları ile tahsis olunan bütçe kaynağı özel bütçe olup,

2017 ve 2018 yıllarına ilişkin bütçe gelir ve giderleri aşağıda açıklanmıştır.

Bütçe Giderleri

2017 yılında kamu idaresine 24 Aralık 2016 tarih ve 29928 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 6767 sayılı 2017 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 15.778.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemeler sonucunda toplam ödenek 24.188.000,00 TL olmuştur. Ödeneğin %76,50 oranında 18.504.997,82 TL’si kullanılmıştır.

2018 yılında ise, kamu idaresine 31 Aralık 2017 tarih ve 30287 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7066 sayılı 2018 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 16.865.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemeler sonucunda toplam ödenek 34.051.250,00 TL olmuştur. Ödeneğin % 87,58’i olan 29.821.015,48 TL’si kullanılmıştır.

Tablo 1: 2017-2018 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

Gider Türü	2017		2018		2017-2018 Bütçe Giderleri Artış veya Azalışı (%)
	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	
01.Personel Giderleri	3.242.000,00	3.027.403,61	5.188.292,00	4.905.347,13	62,03
02.SGK Devlet Primi Giderleri	543.000,00	506.662,78	1.032.000,00	894.999,86	76,65
03.Mal ve Hizmet Alım Giderleri	15.487.000,00	11.147.012,93	10.170.708,00	8.286.112,28	-25,67
05.Cari Transferler	2.258.000,00	1.863.926,19	2.402.000,00	1.945.501,63	4,38
06.Sermaye Giderleri	2.658.000,00	1.959.992,31	15.258.250,00	13.789.054,58	603,53
Toplam	24.188.000,00	18.504.997,82	34.051.250,00	29.821.015,48	61,15

Türk Dil Kurumuna bütçe kanunuyla tahsis olunan ödenekler ve harcamalar ağırlıklı olarak sermaye giderleri, mal ve hizmet alım giderleri, personel giderleri ile cari transferlerde yoğunlaşmıştır.

Kurumun 2018 Yılında Yaptığı Harcamaların Dağılımı

Tablo 2: 2018 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Dağılımı

Birinci Düzey 830 Bütçe Giderleri	2018 Yılı Harcamaları	
	TL	%
01. Personel Giderleri	4.905.347,13	16,45
02. SGK Devlet Primi Giderleri	894.999,86	3,00
03. Mal ve Hizmet giderleri	8.286.112,28	27,79
05. Cari Transferler	1.945.501,63	6,52
06. Sermaye Transferleri	13.789.054,58	46,24
Toplam	29.821.015,48	100,00

Bütçe Gelirleri

TDK'nın gelirleri 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 26'ncı maddesinin 2'nci bendinde aşağıdaki şekilde sayılmıştır;

a) Genel Bütçeden Yapılacak Yardımlar

İdare tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli kamu kuruluşu olarak güçlü nakit varlığı ve mali yapısı nedeniyle genel bütçeden her hangi bir yardım almamaktadır.

b) Atatürk'ün Vasiyetinde Yer Alan Gelirler

İdarenin en önemli gelir kalemini Atatürk'ün vasiyetine dayalı gelirler oluşturmaktadır. Mustafa Kemal Atatürk'ün, Ankara 3'üncü Sulh Hukuk Mahkemesinin 28.11.1938 tarih ve 938/95 sayılı Kararı ile açılıp, okunup, tutanağa geçirilerek ilgililerine tebliğ edilmiş bulunan 05.09.1938 tarihli Vasiyetnamesine göre T. İş Bankası sermaye hisselerinin Atatürk'e ait %28,09'una ilişkin temettü gelirleri yarı yarıya Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumuna tahsis edilmiştir.

Vasiyetname ile Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu irat tahsis edilen mûsâleh (lehine vasiyet olunan), T. İş Bankası da sadece para ve hisse senetlerinin nemalandırılmasını temin etmek üzere vasiyeti tenfiz memuru olarak tayin edilmişlerdir.

Anayasa'nın 134'üncü maddesinde, Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumu için Atatürk'ün vasiyetnamesinde belirtilen mali menfaatler saklı olup kendilerine tahsis edileceği hüküm altına alınmıştır.

c) Her Türlü Bağış, Yardım ve Vasiyetler

d) Kurum Başkanlıklarının Gelirlerinin Değerlendirilmesinden Elde Edilen Gelirler

e) Diğer Gelirler

Böylece İdarenin ana gelir kalemleri; KİT ve kamu bankaları-Hazine Portföyü ve iştirak gelirleri; Diğer gelirler-Faiz gelirleri-Diğer faizler-Mevduat faizleri ile Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri-Mal ve hizmet satış gelirleri-Mal satış gelirleri-Kitap yayın vb. satış gelirlerinden oluşmuştur.

İdarenin yukarıda belirtilen gelirlerinin tamamı finansal tablolarına yansıtılmış olup, mali tablolarına yansıtılmamış her hangi bir geliri bulunmamaktadır.

Tablo 3: 2017–2018 Yılları Birinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

EKO. KOD.	AÇIKLAMA	2017 YILI		2018 YILI	
		PLANLANAN GELİR	GERÇEKLEŞEN GELİR	PLANLANAN GELİR	GERÇEKLEŞEN GELİR
02	Vergi dışı gelirler	-	-	-	-
03	Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri	100.034.000	148.389.923,98	155.331.250	167.341.088,98
04	Alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler	301.250	-	316.250	-
05	Diğer gelirler	59.733.500	107.408.407,44	70.734.000	176.680.016,96
06	Sermaye gelirleri	5.500	-	5.500	-
09	Ret ve iadeler (-)	-	(-)34.448,58	-	-
GENEL TOPLAM		160.074.250,	255.763.882,84	226.387.000	344.021.105,94

Kamu İdaresinin 2018 yılı gelirleri incelendiğinde, 664 sayılı KHK’da sayılan gelirlerden “Genel bütçeden yapılacak yardımlar” dışındaki bütün gelirleri elde ettiği görülmektedir. Esas itibariyle Kamu idaresi kendi öz gelirleri ile giderlerini finanse etmektedir.

2018 yılı geliri olarak 226.387.000 TL (iki yüz yirmi altı milyon üç yüz seksen yedi bin lira) öngörülmüş, yılsonunda %151,96’sı olan 344.021.105,94 TL (üç yüz kırk dört milyon yirmi bir bin yüz beş lira doksan dört kuruş) gelir gerçekleşmiştir.

Kamu İdaresinin en önemli gelir kalemi olan Atatürk’ün mirası kapsamında Türkiye İş Bankası A.Ş. temettü gelirlerinden elde edilen iştirak gelirleri, 2018 yılında önceki yıla göre

%13,54 artarak 166.219.704,49 TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Kurumun diğer bir önemli gelir kaynağı ise 31.12.2018 tarihi itibarıyla vadeli hesaplarda bulunan toplam 1.735.641.328,39 TL tutarındaki mevduat hesabından elde ettiği faiz gelirleridir. Mevduat faiz gelirleri bir önceki yıla göre %64,53 oranında artarak 176.624.629,75 TL tutarında gerçekleşmiştir. Kurumun ana faaliyet alanlarından olan kitap, yayın vb. satış gelirleri 2018 yılında önceki yıla göre %43,54 oranında azalarak 1.120.959,49 TL tutarında gerçekleşmiştir.

Kamu idaresi bütçesi içinde gösterilmeyen sosyal tesisler, döner sermaye, şirketler, özel hesaplar gibi teşekküller bulunmamaktadır.

1.4.Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Türk Dil Kurumu (TDK); Başbakanlık Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna bağlı, tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli bir kamu kuruluşu olarak, 10.07.2009 tarih ve 27284 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Bütçe Kanunlarında Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelere Eklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 5917 sayılı Kanun’un 47’nci maddesinin 15/a bendi uyarınca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun Ekli (II) sayılı Cetvelinde “B-Özel Bütçeli Diğer İdareler” kapsamında yer almaktadır.

TDK, muhasebe kayıtlarını ve kanuni defterlerini (*Yevmiye defteri, Büyük defter, Kasa defteri ve Yardımcı hesap defterleri*) 5018 sayılı Kanun’un 33., 49., 80. ve Geçici 3’üncü maddeleri uyarınca hazırlanıp, Maliye Bakanlığınca Resmi Gazete’de yayımlanmış bulunan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri Muhasebesi Hesap Planı (*RG:27.12.2014, mükerrer 29218*), Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planı (*RG:23.12.2014, mükerrer 29214*) ve Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği (*RG:31.12.2005, mükerrer 26040*) Ek ve değişiklikleriyle bu konularda yayımlanan diğer tebliğlerdeki düzenleme hükümlerine uygun şekilde Türk Lirası cinsinden tutmakta ve temel mali tabloları (*Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu, Nakit Akış Tablosu, Öz Kaynak Değişim Tablosu, Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu*) ile diğer mali tablolarını, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlamaktadır.

TDK, muhasebe işlemlerini 2006 yılından 20.08.2017 tarihine kadar “Say2000i”

üzerinden yürütmüştür. Muhasebe, Personel ve Maaş, Sağlık Harcamaları, Mevzuat Bilgi ve Online Destek olmak üzere beş ayrı modülden oluşan Say2000i, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından 2001 yılı sonunda Türkiye genelinde 1668 saymanlığa kurulan bilgisayar ağında kullanılan, Oracle Server üzerinde çalışan web tabanlı saymanlık otomasyon projesi olup, tahakkuk esaslı devlet muhasebesi sisteminin temelini atmıştır. TDK gibi özel bütçeli idareler ise, 2006 yılında sisteme entegre edilmiştir.

Ancak, bütçe kanunu hazırlıklarının başlatılmasından kesin hesabın TBMM’de kanunlaşmasına kadar geçen mali işlemlere ilişkin süreçlerde kullanılan otomasyon sistemlerinin, elektronik belge, elektronik imza, otomatik muhasebe gibi yeni teknolojik imkanlara kavuşturulması ve kamu mali yönetim sistemi için süreç odaklı bütünleşik bir bilişim sistemi altyapısının oluşturulması amacıyla Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü koordinasyonunda ayrıca yürütülen Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi Projesi’nin ilk adımını teşkil eden “Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi” ile “Yeni Harcama Yönetim Sistemi”, temel fonksiyonları itibarıyla 2017 yılında kullanıma hazır hale getirilerek Merkezi Yönetim kapsamında belirlenmiş altmış sekiz kamu idaresinde (TDK dahil) pilot olarak devreye alınmıştır.

Böylece, 20.08.2017 tarihi itibarıyla Say2000i Sistemini terk ederek Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemini pilot olarak kullanmaya başlayan Türk Dil Kurumu, 2018 yılı tüm muhasebe kayıt, dönem sonu ve mahsup işlemlerini de Muhasebat Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi’nde gerçekleştirmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,

- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sisteminin oluşturulması amacıyla ilk defa 2015–2016 yıllarını kapsayan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmış ve uygulanmış olup, 2017–2018 yıllarını kapsayacak olan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının yenilenmesi çalışmalarına 14.03.2016 tarih ve 201 sayılı Başkanlık Makamı Oluru ile başlanmıştır. Strateji Geliştirme Müdürlüğünün koordinatörlüğünde, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu üyelerince taslak bir plan hazırlanmış ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunda görüşüldükten sonra son şekli verilerek, 21.12.2016 tarih ve 676 sayılı Başkanlık makamı oluru ile yenilenmiştir. Hazırlanan İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı, 26.12.2016 tarih ve 2627 sayılı yazı ile Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne ve ikep@bumko.gov.tr adresine gönderilmiştir.

Kamu İdaresine ait 2017–2018 yılı İç Kontrol Uyum Eylem Planına göre 5 bileşen için 48 adet genel şart için eylem öngörüldüğü; Kamu İç Kontrol Rehberinde yer alan risk

yönetimi bileşenlerinin yapılandırılmasına yönelik risk eylem planının hazırlandığı; Kamu İdaresinin tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları, bu işlerin süreçleri ve/veya iş akış şemalarının tamamlandığı ve odak grupların oluşturulduğu anlaşılmıştır. Sorumlu birimler tarafından öngörülen 48 eylemin, 2017 yılı içerisinde %93,75'ine karşılık gelen 45 adedinin gerçekleştiği görülmüştür.

Kamu İdaresinin 2018 yılı içerisinde İç Kontrol Uyum Eylem Planı'nda öngörülen eylemlere karşı yaptığı çalışmalar aşağıda açıklanmıştır.

- 08.01.2018 tarihli ve 15 sayılı yazı ile Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının uygulanması çalışmalarının başlatılması ve Planın sahiplenilmesi amacıyla, İç Genelge (2018/1) yayımlanarak bütün personele duyurulmuştur. Anılan Genelge ekinde;

1. Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı 2017–2018.
2. Kamu İç Kontrol Rehberi.
3. İç Kontrol Sistemi Soru Formu.
4. 2018 Yılı Risk Strateji Belgesi.
5. 2018 Yılı Risk Yönetimi ve Eylem Planı Belgesi.
6. İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu Üyeleri.
7. Risk Yönetimi Ekibi ve Toplantı Takvimi.
8. 2018–2019 Hassas Görevler Envanteri Konsolide Raporu.
9. Bilgi Güvenliği Belgesi İdare personeline gönderilerek bilgilenmeleri sağlanmıştır.

Strateji Geliştirme Müdürlüğü (SGM) tarafından yapılan bilgilendirme toplantıları, hazırlama grubu çalışmaları, İzleme ve Yönlendirme Kurulu toplantıları sayesinde İdare genelinde iç kontrole yönelik bilgi, birikim ve farkındalık yaratılmaya çalışılmaktadır.

- Strateji Geliştirme Müdürlüğü eş güdümünde İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun iç kontrol sisteminin İdaredeki uygulamalarını izlemesi ve sonuçlarını değerlendirmesi amacıyla aylık toplantı takvimi oluşturulmuş ve Strateji Geliştirme Müdürlüğü'nün 21.12.2017 tarih ve 705 sayılı yazısı ile İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu üyelerine bildirilmiştir. 2018 yılı içerisinde toplantı takvimine uygun olarak İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu üyeleri, İç Kontrol Uyum Eylem Planı hazırlama ekibi ve Birim Risk Koordinatörleri aylık toplantılar yaparak İç Kontrol Sistemi'nin uygulama

sonuçlarını değerlendirmiş ve bu toplantılara ait tutanaklar hazırlamıştır.

- İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğünün 23.03.2018 tarih ve 195 sayılı iç yazı ekinde; Türk Dil Kurumu Etik Rehberi ve etik davranış ilkeleri ile ilgili mevzuat personele duyurulmuştur. Ayrıca Başbakanlık Kamu Görevlileri Etik Kurulu tarafından oluşturulan bilgilendirme afişleri personelin görebileceği yerlere asılmıştır (24/02/2016 tarih ve 35267974-62.01-E.159 sayılı iç yazımız). Personelin etik davranış ilkeleri konusunda bilgi sahibi olmaları için bu ilkelere 2018-2019 yılı hizmet içi eğitim programında yer verilmiştir.

- 5018 sayılı Kanun ve buna dayanarak hazırlanan ikincil mevzuat çerçevesinde, İdare faaliyetleriyle ilgili 2008 yılından beri düzenlenen faaliyet raporlarında dürüstlük, saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri uygulanmakta; ayrıca, kontroller mevzuat çerçevesinde yapılmaktadır. Kamu İdaresinin Genel ağ sayfasında (*Mali Tablolar, Faaliyet Raporu, Performans Programı, Kesin Hesap, Bütçe Tasarısı, Stratejik Plan, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı ve Eylem Planı Gerçekleşme Raporu*) hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde kamunun bilgisine sunulmaktadır.

- Vatandaşa doğrudan sunulan hizmetler iş ve işlemler ilgili mevzuata uygun olarak, eşit ve adil bir şekilde yerine getirilmektedir. Ayrıca vatandaşa doğrudan sunulan hizmetler ile ilgili memnuniyet anketleri hazırlanmış olup, 30.04.2018 tarihinde düzenlenen İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu toplantısında son hali verilerek üst yönetici tarafından (04.05.2018 tarihli 248 sayılı Olur) onaylanmış ve anket uygulamasına başlanmıştır.

- Faaliyetlere ilişkin bütün bilgi ve belgeler ile ilgili çalışmalar, 5018 sayılı Kanun ve buna dayanarak hazırlanan ikincil ve diğer mevzuat çerçevesinde sürdürülmekte olup, (*Mali Tablolar, Faaliyet Raporu, Performans Programı, Kesin Hesap, Bütçe Tasarısı, Stratejik Plan, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı ve Eylem Planı Gerçekleşme Raporu*) doğru, tam ve güvenilir olarak düzenlenmektedir (*ön mali kontrol, gerçekleştirme görevlisi kontrolü, muhasebe yetkilisi kontrolü ve dış denetim*) dış denetim raporları değerlendirilmekte ve gerekli önlemler alınmaktadır.

- 2018-2022 dönemini kapsayan Stratejik Planda belirlenen Kamu İdaresinin misyon ve vizyonunun genel ağ sayfasında yayımlanması ve İdarenin yönetici ve personelinin e-posta adreslerine yılda bir kez bilgilendirme amaçlı gönderilmesi için Strateji Geliştirme Müdürlüğünce hazırlanan 09.01.2018 tarih ve 23 sayılı yazı, Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğüne gönderilmiştir. Öngörülen eylem gereğince Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü

tarafından gerekli çalışmalar yapılarak, Kamu İdaresinin misyon ve vizyonu genel ağ sayfasında yayımlanmış ve İdarenin yönetici ve personelinin e-posta adreslerine gönderilmiştir.

- Strateji Geliştirme Müdürlüğünün 19.03.2018 tarih ve 176 sayılı yazısı ile İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğüne, Başbakan Yardımcılığının 14.03.2018 tarih ve 77 sayılı Oluru ile yürürlüğe konulan "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Bünyesinde Yer Alan Kurumların Başkan, Başkan Yardımcısı ve Müdürlüklerinin Görev Tanımları Yönergesi"nin bütün personele duyurulması ve sonucun Strateji Geliştirme Müdürlüğüne bildirilmesi hususunda yazı yazılmıştır. İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü 22.03.2018 tarih ve 189 sayılı yazı ile "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Bünyesinde Yer Alan Kurumların Başkan, Başkan Yardımcısı ve Müdürlüklerinin Görev Tanımları Yönergesi"ni bütün personele duyurmuştur. Ayrıca İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından 14.08.2017 tarih ve 437 sayılı yazı ile yayımlanan "Unvan Bazında Görev Tanımları ve Görev Dağılım Çizelgesi" güncel bir şekilde hazırlanıp bütün personele duyurulmuştur.

- İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü 03/10/2017 tarih ve 513 sayılı yazı ile birimlerden ihtiyaç duydukları eğitim konularını belirlemelerini istemiş ve birimlerden gelen eğitim talepleri doğrultusunda 25/10/2017 tarih ve 458 sayılı yazı ile Başkanlık Makamı Oluru alınmıştır. 2018 yılı içerisinde 7 eğitim konusu, 2019 yılı içerisinde 5 eğitim konusu olmak üzere toplamda 12 eğitim konusu belirlenmiştir.

- Kamu İdaresinin hedeflerine uygun olarak hizmet birimlerine ait özel hedef ve görevler İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından 26.04.2018 tarihli toplantıda uygun bulunmuş ve 08.05.2018 tarih ve 256 sayılı yazı ile Üst Yönetici oluru alınarak bütün personele duyurulmuştur. Ayrıca Kurum ve birimlerin hedefleri 2018–2022 dönemini kapsayan stratejik planda, mümkün olduğunca spesifik, ölçülebilir, ulaşılabilir, ilgili ve süreli olarak belirlenmeye çalışılmıştır.

- 2018–2022 dönemini kapsayan Stratejik Plandaki hedeflere ulaşılmasını etkileyecek riskler birimler tarafından tespit edilmiş, Strateji Geliştirme Müdürlüğü tarafından konsolide edilerek İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu üyelerince karara bağlanmış ve 14/11/2017 tarihinde üst yönetici tarafından onaylanmıştır. 2018 Yılı Risk Eylem Planının hazırlanması için birimlerden tespit edilerek kayıt formlarına işlenen risklere karşı alınacak önlemleri belirlemeleri için Strateji Geliştirme Müdürlüğünün 15.11.2017 tarih ve 624 sayılı

yazı ekinde Risk Eylem Planı Tabloları gönderilmiştir. Risklere karşı alınacak önlemler belirlenmiş olup, Strateji Geliştirme Müdürlüğünce konsolide edilmiş ve 2018 Yılı Risk Eylem Planı hazırlanmıştır.

- Hazine ve Maliye Bakanlığı, Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından uygulanmakta olan Kamu Harcama ve Bilişim Sistemi (KBS) ile Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından e-bütçe programları üzerinden varlıkların (*taşınırların ve taşınmazların*) kayıt ve takip işlemlerinin yapıldığı program vasıtasıyla mevzuatın gerektirdiği uygulamalar yerine getirilerek, varlıkların dönemsel kontrolü ve güvenliği sağlanmakta, yılsonunda konsolide edilen raporlar TBMM'ye, Sayıştaya ve Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne gönderilmektedir.

- Bilgi sistemlerinin sürekliliğini ve güvenliğini sağlamak üzere güvenlik duvarları, anti virüs programları yeni ürünler ve cihazlar satın alınarak, kurumsal bilişim varlıklarının sürekliliğini sağlamak ve güvenliğini artırmaya yönelik iyileştirmeler yapılmış ve sanallaştırma projesi kapsamında çalışmalar tamamlanmıştır. Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğünün 16.12.2017 tarih ve 694 sayılı yazısı ile 2018 Yılı Bilgi Güvenliği Belgesi tüm birimlere gönderilmiş ve personele duyurulmuştur.

- 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 60'ıncı maddesi ile 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanun'un 15'inci maddesine dayanılarak hazırlanan Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 31'inci maddesinin "*Strateji geliştirme birimlerinin faaliyet ve çalışmalarını değerlendirmek ve gerekli önlemleri almak amacıyla, strateji geliştirme birimi yöneticisinin başkanlığında alt birim yöneticilerinin katılımı ile ayda bir defadan az olmamak üzere düzenli toplantılar yapılır. Bu toplantılarda, strateji geliştirme birimlerinin faaliyetleri ve gerçekleştirilen işlemler, sorunlar, görüş ve öneriler değerlendirilerek bilgi paylaşımı, iş birliği ve uyum sağlanır.*" hükmü gereğince Strateji Geliştirme Müdürlüğü ile alt birimi olan Muhasebe, Kesin Hesap ve Raporlama birimi arasında Strateji Geliştirme Müdürlüğünün 21.12.2017 tarih ve 7044 sayılı yazı ekinde sunulan takvime uygun olarak 2018 yılında aylık toplantılar yapılmıştır.

- Genel şart gereğince yatay ve dikey iletişim sisteminin sağlanması konusunda çalışmalar tamamlanmıştır. Kamu İdaresi bünyesinde yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarıya doğru yapılan bu tip iletişim sistemi Kamu İdaresinin teşkilat şeması ile oluşturulmuş, iletişimin hangi yönde olduğu ve kimin kiminle iletişimde bulunduğu tespit edilmiş, *EBYS* ile talep edilen raporlar, istekler ve bilgi vermelerle ilgili yazışmalar astlardan üstlere doğru

akmaktadır. Aynı teşkilat kademesindeki kişi ve bölümler arasındaki iletişim olarak adlandırılan yatay iletişim sisteminde, birimler arasında ve içinde faaliyetlerin eş güdümü, İdare içinde yapılan yüz yüze toplantılar, *EBYS* sistemi ve *ZİMBRA* e-posta uygulaması ile sağlanmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türk Dil Kurumu'nun 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu) Yerleşkesi İnşaatları İle Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İşi Proje Yatırımı Yıllık İş Programında Yaşanan Gecikme ve Belirsizliklerin TDK'ya Olası İlave Mali Yükler Getirmemesi İçin Gerekli Önlemlerin Alınması

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve Yüksek Kuruma bağlı Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi ve Atatürk Kültür Merkezi, 664 sayılı KHK ile yeniden yapılandırılarak teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları ayrıca düzenlenmiştir.

664 sayılı KHK ile söz konusu kurumların görev ve hizmet alanlarının genişlemesiyle birlikte personel sayısındaki artış, kurumların fiziksel yapılarını yetersiz hale getirerek, günün şartlarına uygun istenilen düzeyde hizmet standartlarına ulaşılmasını zorlaştırmıştır. Binaların eski ve yıpranmış olması, kitap depolama alanları ile toplantı salonlarının günün şartlarına uygun ve çok sayıda katılımcıya hizmet verecek şekilde bilimsel toplantıların düzenlenebileceği kapasitede olmaması genel giderlerde (kira giderleri de dâhil) önemli artışa sebebiyet vermiştir. Bu nedenlerle, belirtilen eksikliklerin giderilmesi ve tek bir yerleşkede hizmet sağlamak amacıyla Yüksek Kurum ve bağlı kurumlarının birlikte ikamet edeceği bir yerleşkenin inşa edilebilmesi için hizmet binası, konferans salonları, sosyal tesisler ve çevre düzeni gibi ek tesislerin inşa edilmesi gereği ortaya çıkmıştır.

Bu doğrultuda yapılması öngörülen yerleşke; metro ve belediye otobüslerinin geçtiği

güzergâh üzerinde yer alan, Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği'nden muaf, arsası Hazine'ye ait olması nedeniyle tahsisi için herhangi bir bedel ödenmeyen, ön tahsisi inşaat sürecinde kesin tahsise dönüştürülecek, Eskişehir yolu 9 uncu km Lodumlu / Çankaya - Ankara adresindeki 29173 ada 1 parsel de bulunan 499.820 m² arsanın 98.350 m² lik kısmından tahsis edilen 68.350 m² yüzölçümlü taşınmaz üzerine yapılması planlanmıştır.

Söz konusu yerleşkenin tahmini 48.725 m² kullanım alanı olmak üzere, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 19.03.2015 tarihli ve 29300 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Mimarlık ve Mühendislik Hizmet Bedelinin Hesabında Kullanılacak 2015 Yılı Yaklaşık Birim Maliyeti Hakkında Tebliği'n B grubu yapılar sınıfında değerlendirilerek, tahmini yaklaşık 73.087.500,00 TL maliyetli hizmet binası, konferans ve toplantı salonları, sosyal tesisler ile çevre düzenlemesi gibi tesisler inşa edilecektir. Hizmet binası inşaatı Yüksek Kurumun koordinasyonunda Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu bütçelerinden karşılanacaktır.

23.07.2014 tarihinde Türk Dil Kurumunun 2015-2017 yatırım programına "Hizmet Binası İçin Arsa Alımı ve Kamulaştırma Giderleri" iz bedeli olarak konulmuştur.

Hizmet binası yapım işi 31.10.2014 tarihli Olur ile Başbakanlık tarafından uygun görülmüş; ihtiyaç duyulan ödenek, 05.01.2015 tarihi itibarıyla TDK ve TTK'ya ait 2015 yılı Yatırım Vize Cetvelinde yer almıştır.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yönetim Kurulu'nun 29.01.2015 tarih ve 697/1 sayılı oturumunda; Yüksek Kurum ve bünyesinde bulunan Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinin aynı yerleşke içerisinde bir araya gelebilmesi için bahsi geçen arsa üzerinde bir hizmet binası yaptırılması teklifi uygun olduğuna oy çokluğu ile karar verilmiştir.

Anayasanın 134'üncü maddesiyle Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun kuruluşuna dâhil olan Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu; hizmet binası yapılmasına ilişkin kendi aralarında 18.05.2015 tarihli protokol imzalamıştır.

Protokol'ün 3'üncü maddesine göre, projenin finansmanı Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu öz gelirlerinden ortaklaşa karşılanacak olup, proje ve inşaat ile ilgili tüm yasal işlemlerin takibinden Türk Dil Kurumu sorumludur.

24.06.2015 tarihi itibarıyla, "Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu Kampüs

Yapımı" projesinin 2015H040500 numarasıyla TDK' nın 2015 Yılı Yatırım Programına dâhil edilmesi, 2014/6841 sayılı Program Kararnamesi'nin 6'ncı maddesi gereği uygun görülmüş, ihtiyaç duyulan Program Revizyonu yapılmıştır. Buna göre Etüd Proje, İnşaat (48.725 m²), Çevre Düzenleme Karakteristiğiyle, başlama-bitiş tarihi 2015-2017 olarak ve 73 milyon TL Proje bedeliyle yatırım programında yer almıştır.

Yerleşke İnşaatının, bedeli karşılığında 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu'nun Ek madde 1 (m) bendine istinaden TOKİ tarafından yapılması için gerekli Başbakanlık onayı 12.05.2016 tarihinde alınmıştır.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile TDK ve TTK arasında 09.06.2016 Tarihli Protokol imzalanmıştır.

Protokol'ün "Ödeme şekli ve ödeme yükümlülükleri" kenar başlıklı 5'inci maddesine göre;

"Bu protokol konusu işler için TOKİ tarafından Yüksek Kurum koordinatörlüğünde TDK ve TTK'nın nam ve hesabına yapılacak harcama bedelleri, protokol tarafı TDK tarafından TOKİ'ye ödenecektir. Bu kapsamda;

TDK tarafından iş bu Protokol'ün 5'inci maddesi uyarınca yapılacak işler için Protokol kapsamındaki yapım işine ait ihale sonucunda yüklenici ile imzalanan sözleşme bedelinin %15'i tutarında TOKİ'ye avans verilecektir. Avans tutarının 15.000.000,00 TL'si bu protokolün imzalanmasını müteakip 30 gün içerisinde, geri kalan tutar ise Protokol kapsamındaki yapım işine ait ihalenin sonuçlandırılarak yüklenici sözleşmesinin imzalandığının TOKİ tarafından TDK'ya yazı ile bildirilmesini müteakip 30 gün içerisinde TDK tarafından T.C. Ziraat Bankası Bilkent Plaza Şubesi nezdindeki TOKİ'nin banka hesabına yatırılacaktır."

TDK, Protokol hükümlerine uygun şekilde 18.07.2016 tarihinde 15.000.000,00 TL, 08.03.2018 tarihinde 8.810.250,00 TL olmak üzere toplam 23.810.250,00 TL tutarındaki avans ödemesini TOKİ'nin banka hesabına yatırmak suretiyle "259-Yatırım avansları" hesabında takip ve izlemeye almıştır.

Kampüs Yapımı Projesinin "Master planı, konsept tasarımı ve avan projesi ile imar planı paftaları" 24.06.2016 tarihinde Toplu Konut İdaresi Başkanlığına gönderilmiştir.

TOKİ tarafından istenen 1/5000 ölçekli Nazım ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı

da tamamlanarak 09.03.2017 tarihinde TOKİ'ye sunulmuştur.

TDK tarafından hizmet alımı suretiyle ayrıca hazırlattırılan “Yerleşkeye ait Plankoteler, Tüm Uygulama Projeleri, Detay Projeleri, Yangın Tahliye Projesi ve Raporu, Mahal Listeleri, Teknik Şartnameleri ve Yaklaşık Maliyetlerinin Hazırlanması Hizmet Alımı İşi” ne ait Mimari Kesin Proje ve 3D Perspektifler 12.04.1017 tarihi itibarıyla protokol hükümlerine uygun şekilde TOKİ'ye gönderilmiş, sunulan projelerin incelenerek, uygulama projesi yaptırılması ve yapım ihalesine başlanması istenmiştir.

19.09.2017 tarih ve 16315 sayılı Makam Olur'u ile İmar planı üzerinde yapılan değişiklikler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanmış ve 20.10.2017 tarihi itibarıyla plan kesinleşmiştir.

10.10.2017 tarihinde Yüksek Kurum tarafından Maliye Bakanlığında kesin tahsisin yapılması istenmiştir.

TOKİ tarafından protokol çerçevesinde; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu) Yerleşkesi İnşaatları İle Altyapı ve Çevre Düzenlemesi Yapım İşi için 24.10.2017 tarihinde ihale ilanına çıkmıştır. İhalenin 23.11.2017-14:30 tarih ve saatinde “Toplu Konut İdaresi Hizmet Binası Halkalı - Küçükçekmece – İSTANBUL” adresinde yapılması planlanmıştır.

Yapım işi, TOKİ tarafından 4734 sayılı kanunun 19'uncu maddesine göre 14.12.2017 tarihinde Açık İhale Usulü ile ihale edilmiştir. 198.187.093,89 TL yaklaşık maliyet ile Ankara'da yapılacak iş için 650 gün süre belirlenmiştir. İhale için doküman satın alan sayısı 39, dokümanı EKAP üzerinden e-imza kullanarak indiren sayısı 35 olmuş, toplam teklif sayısı 9, toplam geçerli teklif sayısı 8 olmuştur. Yerli istekli lehine %15 fiyat avantajı uygulanmıştır.

29.12.2017 tarihinde Hazine adına tescilli tapu alınmıştır.

26.01.2018 tarihinde TOKİ ile üzerinde ihale kalan ARTIM İnşaat Proje Emlak Danışmanlık San. ve Tic. Ltd. Şti. & BAHAŞ İnşaat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi “İş Ortaklığı” arasında 158.735.000,00 TL bedelle sözleşme imzalanmıştır. Ayrıca, hakediş kapaklarında Müşavir firma olarak; “Prokon Mühendislik ve Müşavirlik AŞ & Beşer Mühendislik Müşavirlik Ltd. Şti. İş Ortaklığı” görülmüştür.

02.02.2018 tarihinde yer teslimi yapılmış; 02.02.2018 tarihinde İşe başlanmıştır (Sözleşmeye göre işin bitiş tarihi 13.11.2019 – 650 gün).

Ankara Valiliği - Defterdarlık Başkent Milli Emlak Dairesi Başkanlığının 02.03.2018 tarihli yazısı ile inşaat henüz başlamadığından, ön tahsisin 2 yıl süreyle yeniden onaylanarak uzatıldığı bildirilmiş; 06.03.2018 tarihli Ön Tahsisli Taşınmaz Teslim ve Tesellüm Tutanağı imzalanmıştır.

İş Ortaklığı tarafından hazırlanarak 12.02.2018 tarihinde TOKİ'ye sunulan İş programı, TOKİ tarafından onaylanarak 09.03.2018 tarihinde firmaya bildirilmiştir.

TOKİ ile Artım İnş. Proje Eml. Danış. San. ve Tic. Ltd. Şti. & Bahaş İnş. San. ve Tic. AŞ İş Ortaklığı arasında akdedilmiş bulunan 26.01.2018 tarihli “ Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu) Yerleşkesi İnşaatları İle Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İşine Ait Sözleşme”nin “Ödeme yeri ve şartları” kenar başlıklı 11’inci maddesinde;

“Hakediş raporlarının, bu Sözleşmenin eki olan Yapım İşleri Genel Şartnamesinde düzenlenen esaslar çerçevesinde, kanuni kesintiler de yapılarak her ayın ilk beş iş günü içinde düzenleneceği, hazırlanan hakediş raporlarının İdarece (TOKİ) onaylandıktan sonra otuz gün içinde tahakkuka bağlanarak on beş gün içinde ödeneceği,

Bu iş için sözleşme bedeli üzerinden;

2018 yılında %56 oranında 88.891.600,00 TL

2019 yılında %44 oranında 69.843.400,00 TL

Ödenek tespit olunduğu; Yüklenicinin yapım işi için sözleşmede belirtilen ödenekleri iş programına uygun şekilde imalat ve/veya ihzarat olarak sarf etmek zorunda olduğu ...”

Hüküm altına alınmıştır.

Başka bir ifadeyle, onaylanmış İş Programına göre toplam yapılması gereken 158.735.000,00 TL’lik harcamanın %56 oranında 88.891.600 TL’lik kısmının 2018 yılında, %44 oranında 69.843.400 TL’lik kısmının 2019 yılında harcanmak suretiyle işin 650 günlük süre sonunda 13.11.2019 tarihinde bitirilmesi planlanmıştır.

2018 yılı onaylanmış iş programı çerçevesinde 05.06.2018 tarihli 1 No.lu hakediş, 05.07.2018 tarihli 2 No.lu hakediş, 05.08.2018 tarihli 3 No.lu hakediş, 05.09.2018 tarihli 4 No.lu hakediş, 05.10.2018 tarihli 5 No.lu hakediş olmak üzere toplam beş adet hakediş düzenlenmiştir.

TDK, söz konusu beş ayrı hakediş faturaları içeriği;

7.454.194,08 TL Net imalat bedeli,

360.626,92 TL Fiyat farkı,

547.037,47 TL %7 TOKİ hizmet bedeli,

62.130,98 TL Müşavirlik hizmet bedeli,

1.516.318,09 TL %18 oranlı KDV tutarı olmak üzere,

=====

9.940.307,54 TL tutarında tahakkuk eden 2018 yılı toplam yatırım bedelinden 1.172.223,14 TL'lik %15 oranlı avans mahsubundan sonra 8.768.084,40 TL tutarındaki nakdi ödemeyi, protokol ve sözleşme hükümlerine uygun şekilde ve zamanında TOKİ'nin banka hesabına aktarmıştır.

TDK, hakediş faturaları içeriği toplam 9.940.307,54 TL tutarında tahakkuk eden yatırım bedelini “258-Yapılmakta olan yatırımlar” hesabında; mahsup ettiği 1.172.223,14 TL'lik avans tutarından sonra müteakip hakedişlerden mahsup edeceği bakiye 22.638.026,86 TL'lik avans tutarını ise, “259-Yatırım avansları” hesabında 31.12.2018 tarihli finansal tablolarına yansıtmıştır.

Buna göre; Sözleşmenin “Ödeme yeri ve şartları” kenar başlıklı 11'inci madde hükümleri ile onaylanmış İş Programı'nda Net imalat ve/veya ihzarat bedelinin toplam sözleşme tutarına oranlanması şeklinde bulunan fiziki yatırım gerçekleşme oranı 2018 yılı için %56 olması gerekirken, $7.454.194 \times 100 / 158.735.000 = \%4,69$ düzeyinde gerçekleşme göstererek, öngörülen net imalat miktarının çok gerisinde kalmıştır.

Esasen, TDK tarafından gerek TOKİ ile imzalanan Protokol hükümleri, gerek Yüklenici İş Ortaklığı ve TOKİ arasında akdedilen Yapım Sözleşmesi hükümlerinde belirtilen taahhüt ve ödemelerin zamanında yerine getirilmesine rağmen, imalat ve/veya ihzarat oranının 2018 yılı için hedeflenen %56 olması gerekirken bunun çok gerisinde %4,69 düzeyinde kalmasının nedenleri, Aralık/2018 tarihinde inşaat mahallinde yapılan inceleme ve denetim çalışmalarıyla araştırılmış, yüklenici İş Ortaklığının 2018 yılında imalat girdilerinin fiyatlarında beklenmeyen artışların yarattığı belirsizlikler nedeniyle imalat ve/veya ihzarat faaliyetlerini yavaşlattığı anlaşılmıştır.

Raporlama tarihi (Şubat/2019) itibarıyla, yüklenici İş Ortaklığının imalat faaliyetlerinin hedeflenen oranların gerisinde kalmasının nedenleri ve söz konusu yatırımın ön görülen sürede (13.11.2019) bitirilip bitirilemeyeceği ya da mevcut İş Ortaklığı ile akdedilen

yapım sözleşmesinin tasfiyesi veya devri hususunda yaşanan belirsizlikler hakkında TOKİ ve TDK arasında her hangi bir bilgilendirme ve sunum toplantısının da yapılmadığı anlaşılmıştır.

TOKİ, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu İle Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu arasında imzalanmış bulunan 09.06.2016 tarihli Protokol'ün "TOKİ'nin yükümlülükleri" kenar başlıklı 6.2.3'üncü maddesinde;

"Protokol konusu işe ait uygulama projesi ve inşaatların Yüksek Kurum ve TDK tarafından görevlendirilecek teknik elemanlarca da görülebileceği, belirlenen sorunların TOKİ'ye zamanında bildirileceği, Yüksek Kurum ve TDK tarafından istenen ve işin tekniği ve zaman açısından mümkün olan ve yapılmaması durumunda tesislerin kullanılmasını etkileyen değişikliklerin inşaat takvimini ve imalat sıralamasını aksatmayacak şekilde TOKİ tarafından yerine getirileceği; Yüksek Kurum ile TDK ve TTK, yapım işleri ile ilgili olarak istediği zaman bilgi talep etme hakkına sahip olup; TOKİ ve/veya Müşavir firma tarafından talep edilen bilgi ve dokümanların Yüksek Kurum ile TDK ve TTK'ya iletileceği, talep halinde bilgilendirme ve sunum toplantılarının düzenleneceği"

Hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu) Yerleşkesi İnşaatları İle Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İşi" yatırım projesinde yaşanan gecikme ve belirsizliklerin TDK'ya ilave mali yükler getirilmeden önlenmesi, inşaat takvimi ve imalat işlerinin sözleşmesinde öngörüldüğü şekilde zamanında yerine getirilmesi hususlarında yukarıda belirtilen Protokolün 6.2.3 üncü madde hükmü uyarınca TOKİ nezdinde bilgilendirme ve sunum toplantısı talebinde bulunulması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; Türk Dil Kurumu tarafından gerek TOKİ ile imzalanan Protokol hükümleri, gerek Yüklenici İş Ortaklığı ve TOKİ arasında akdedilen Yapım Sözleşmesi hükümlerinde belirtilen taahhüt ve ödemelerin zamanında yerine getirilmesine rağmen, imalat ve/veya ihzarat oranının 2018 yılı için hedeflenen %56 olması gerekirken bunun çok gerisinde %4,69 düzeyinde kalmasının bulguda belirtildiği gibi gecikme ve belirsizliklerin nedenleri tarafımızca da bilinmemektedir.

Bu sebeple TOKİ, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu İle Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu arasında imzalanmış bulunan 09.06.2016 tarihli Protokol'ün "TOKİ'nin yükümlülükleri" kenar başlıklı 6.2.3'üncü maddesinde; "Protokol konusu işe ait uygulama projesi ve inşaatların Yüksek Kurum ve TDK tarafından görevlendirilecek teknik

elemanlarca da görülebileceği, belirlenen sorunların TOKİ'ye zamanında bildirileceği, Yüksek Kurum ve TDK tarafından istenen ve işin tekniği ve zaman açısından mümkün olan ve yapılmaması durumunda tesislerin kullanılmasını etkileyen değişikliklerin inşaat takvimini ve imalat sıralamasını aksatmayacak şekilde TOKİ tarafından yerine getirileceği; Yüksek Kurum ile TDK ve TTK, yapım işleri ile ilgili olarak istediği zaman bilgi talep etme hakkına sahip olup; TOKİ ve/veya Müşavir firma tarafından talep edilen bilgi ve dokümanların Yüksek Kurum ile TDK ve TTK'ye iletileceği, talep hâlinde bilgilendirme ve sunum toplantılarının düzenleneceği” hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda; Türk Dil Kurumu tarafından, işin durumu ile ilgili TOKİ tarafından bilgilendirilme talebimiz **19/02/2019** tarihli ve 61339845-755.00-E.380 sayılı ek:1’de sunulan yazı ile Yüksek Kurum Başkanlığına iletilmiştir. Yüksek Kurum Başkanlığı da bu talebimizi TOKİ'ye ek:2’de yer alan 26/02/2019 tarihli ve 330 sayılı yazı ile bildirmiştir. TOKİ Bu talebimize rağmen işin süreci ile ilgili bilgilendirme toplantısı ve sunumu yapmamıştır. Sadece ek:3’de bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, 2 No’lu Uygulama Dairesi Başkanlığının 18/03/2019 tarihli ve 31898 sayılı yazısı ile bilgilendirmiştir. TOKİ’nin yazısından da anlaşılacağı üzere 18.01.2019 tarihli ve 30659 sayılı *Resmi Gazete* ‘de yayımlanan “7161 nolu Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Sözleşmelerin tasfiyesi veya devri yan başlıklı Geçici 4’üncü maddesine dayalı olarak yapılan değişiklik nedeniyle yüklenici iş ortaklığının 7161 sayılı kanuna dayanarak sözleşmenin tasfiyesi talebinde bulunduğu anlaşılmıştır.

Buna göre, “Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu) Yerleşkesi İnşaatları İle Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İşi” yatırım projesinde yaşanan gecikme ve belirsizliklerin önlenmesi, inşaat takvimi ve imalat işlerinin sözleşmesinde öngörüldüğü şekilde zamanında yerine getirilmesi hususlarında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, 2 No’lu Uygulama Dairesi Başkanlığı tarafından gönderilen 18/03/2019 tarihli ve 31898 sayılı yazıda söz edilen konular hakkında, yukarıda belirtilen Protokolün 6.2.3 üncü madde hükmü uyarınca TOKİ nezdinde bilgilendirme ve sunum toplantısı talebimiz tekrarlanacaktır.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmiştir. Konunun 2019 yılı denetim çalışmalarında takibi yapılacaktır.

BULGU 2: İç Denetim Yükümlülüklerinin Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Değerlendirme Yapılamaması

Kamu mali yönetim ve kontrol sistemini kapsamlı şekilde değiştiren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun önemli bileşenlerinden biri de kamu idarelerinde iç denetim uygulamalarıdır.

Bu değişim ile kamu idareleri üst yöneticilerinin hesap verme sorumluluğu kapsamında görev yürüten iç denetim, Türkiye'nin denetim sistemine dahil edilmiştir. Sayıştay tarafından TBMM adına yürütülen dış denetimin yanında, 5018 sayılı Kanunla kamu idarelerindeki denetim anlayışına yeni bir bakış açısı getirilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un 63 ila 67'nci maddeleri arasında iç denetim sistemine yönelik düzenlemelere yer verilmiş; Kanun'un 63'üncü maddesinde iç denetimin tanımı, uygulanması ve iç denetim birimi başkanlıklarının kurulması, 64'üncü maddesinde iç denetçinin görevleri, 65'inci maddesinde iç denetçinin nitelikleri ve atanması, 66'ncı maddesinde İç Denetim Koordinasyon Kurulu (İDKK) ve 67'nci maddesinde ise İDKK'nın görevleri düzenlenmiştir.

5018 sayılı Kanun'un 66'ncı maddesinin verdiği yetkiye dayalı olarak, Kanun'un 67'nci maddesinde belirtilen görevleri yürütmek üzere, kamu idarelerinin iç denetim sistemlerini izlemek, bağımsız ve tarafsız bir organ olarak hizmet vermek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı ve yedi üyeden oluşan İç Denetim Koordinasyon Kurulu oluşturulmuştur.

Diğer taraftan, anılan Kanun'un geçici 5'inci 16'ncı ve 21'inci maddelerinde de belli dönemlerle sınırlı olarak uygulanmak üzere belli meslek mensupları arasından doğrudan iç denetçi atamalarının yapılabilmesine ilişkin esas ve usullere yer verilmiştir.

Kanun'un Geçici 21'inci maddesinde; “ ... *Bu Kanun kapsamındaki idarelerde başvuru tarihi itibarıyla öğretim üyesi, tabip, dış tabibi, eczacı, veteriner, biyolog, hukuk müşaviri, Hazine avukatı, avukat, mühendis unvanlı kadrolarda en az beş yıl çalışmış olanlardan, iç denetçi aday belirleme sınavına katılabilmek için aranan yabancı dillerin birinde Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az elli puan almış ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla kırk yaşını doldurmamış olanların, belirli dönemlerde yapılacak sertifika eğitimlerine 31.12.2015 tarihine kadar doğrudan katılabilecekleri; Bu eğitimler sonucunda yapılacak sınavlarda başarılı olanların kamu idarelerinin iç denetçi kadrolarına atanabilecekleri ve bunlara atandıkları idarede geçerli Kamu İç Denetçi*

Sertifikası verileceği; İdarelerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak ve bu fıkra da sayılan unvanlar dışında ilave unvanlar belirlemeye, mühendislerle ilişkin olarak lisans mezuniyetine göre bölüm şartı getirmeye, bu fıkra kapsamındaki sertifika eğitimleri ve sınavlarına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve idarelerin özelliklerini göz önünde bulundurarak bu fıkraya göre atanmaların bir başka idareye naklen atanmalarına ilişkin usul ve esasları belirlemeye İç Denetim Koordinasyon Kurulunun yetkili olduğu ... “ kurala bağlanmıştır.

Kanun’un 63’üncü maddesinde iç denetim aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

“İç denetim, kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetidir. Bu faaliyetler, idarelerin yönetim ve kontrol yapıları ile mali işlemlerinin risk yönetimi, yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak gerçekleştirilir.”

Maddede ayrıca, iç denetimin iç denetçiler tarafından yapılacağı ve kamu idarelerinin yapısı ve personel sayısı dikkate alınmak suretiyle İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine, doğrudan üst yöneticiye bağlı iç denetim birimi başkanlıkları kurulabileceği de hükme bağlanmıştır.

5018 sayılı Kanun’un 64’üncü maddesinde, iç denetçilerin yerine getireceği görevler aşağıda gibi belirtilmiştir.

- Nesnel risk analizlerine dayanarak kamu idarelerinin yönetim ve kontrol yapılarını değerlendirmek.
- Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması bakımından incelemeler yapmak ve önerilerde bulunmak.
- Harcama sonrasında yasal uygunluk denetimi yapmak.
- İdarenin harcamalarının, mali işlemlere ilişkin karar ve tasarruflarının, amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara ve performans programlarına uygunluğunu denetlemek ve değerlendirmek.
- Mali yönetim ve kontrol süreçlerinin sistem denetimini yapmak ve bu konularda

önerilerde bulunmak.

- Denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek bir duruma rastlandığında, ilgili idarenin en üst amirine bildirmek.

Maddede iç denetçilere görevlerini, Kamu İç Denetim Standartlarına uygun şekilde yerine getirme yükümlülüğü de getirilmiştir.

Ayrıca anılan maddede;

“Kamu idarelerinin yıllık iç denetim programının üst yöneticinin önerileri de dikkate alınarak iç denetçiler tarafından hazırlanacağı ve üst yönetici tarafından onaylanacağı; İç denetçinin, görevinde bağımsız olduğu ve iç denetçiye asli görevi dışında hiçbir görev verilemeyeceği ve yaptırılmayacağı; İç denetçilerin, raporlarını doğrudan üst yöneticiye sunacağı, bu raporların üst yönetici tarafından değerlendirmek suretiyle gereği için ilgili birimler ile mali hizmetler birimine verileceği, iç denetim raporları ile bunlar üzerine yapılan işlemlerin, üst yönetici tarafından en geç iki ay içinde İç Denetim Koordinasyon Kuruluna gönderileceği,”

Hususlarına da ayrıca yer verilmiştir.

5018 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesiyle birlikte denetim alanında ikincil düzey mevzuat çalışmaları kısa sürede tamamlanarak yürürlüğe girmesi sağlanmış; bu kapsamda anılan Kanunun 65’inci maddesine dayanılarak İDKK tarafından hazırlanan, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine 26.06.2006 tarih ve 2006/10654 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan *“İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”* 12.07.2006 tarih ve 26226 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Yönetmelik ile iç denetçilerin; kamu idareleri itibarıyla sayıları, nitelikleri, atanmaları, çalışma usul ve esasları, sertifikalarının verilmesi ve derecelendirilmesi ile diğer hususlar düzenlenmiştir. Yönetmelikte üç ayrı tarihte değişiklik yapılmıştır.

5018 sayılı Kanun’un 65’inci maddesi uyarınca İDKK tarafından hazırlanarak Maliye Bakanlığınca çıkarılan *“İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği”* 08.10.2005 tarih ve 25960 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Yönetmelik ile iç denetçi adaylarının belirlenmesi, eğitimi, yapılacak sınavlar, eğitim programının süresi, konuları, eğitim sonucunda yapılacak işlemler ile başarılı adaylara

verilecek Kamu İç Denetçi Sertifikasına ilişkin esas ve usuller düzenlenmiştir. Anılan Yönetmelikte altı ayrı tarihte değişiklik yapılmıştır.

İDKK, iç denetim sisteminin kamu idarelerinde yerleştirilmesine ve uygulanmasına yönetmelik tebliğ, standart ve rehber niteliğinde üçüncül düzey mevzuatı hazırlayarak yayımlamıştır. Bu kapsamda, 5018 sayılı Kanun'un iç denetime ilişkin hükümleri ile İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerinin uygulamasının yönlendirilmesi ve uyulması gerekli usul ve esasların belirlenmesi amacıyla hazırlanan "*Kamu İç Denetim Genel Tebliği*" 19.04.2013 tarihli ve 28623 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

İDKK'nın 08.07.2011 tarih ve 14 sayılı Kararıyla belirlemiş olduğu Kamu İç Denetim Standartları, 29.12.2016 tarih ve 10 sayılı Kararıyla güncellenmiştir.

5018 sayılı Kanun'nun 65'inci maddesi ve geçici maddelerine göre atanan iç denetçilere verilen kamu iç denetçi sertifikasının derecelendirilmesiyle ilgili esas ve usulleri belirlemek amacıyla "*İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik*"in 30'uncu maddesi uyarınca hazırlanmış bulunan "*Kamu İç Denetçi Sertifikasının Derecelendirilmesine İlişkin Esas ve Usuller*" İDKK'nın 10.02.2012 tarih ve 2 sayılı Kararı ile kabul edilmiş ve 17.02.2012 tarih, 28207 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İç denetimin genel metodolojisi olan planlama, denetimin yürütülmesi, raporlama ve izleme aşamaları ile iç denetim faaliyetinin unsurları olan; uygunluk, performans, mali ve sistem denetiminin uygulama esas ve usullerini belirlemek amacıyla 5018 sayılı Kanun'un 67'nci maddesi ile İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili maddelerine dayanılarak hazırlanmış bulunan "*Kamu İç Denetim Rehberi*" İDKK'nın 10.09.2013 tarih ve 7 sayılı Kararıyla kabul edilmiştir.

Yine İDKK tarafından kamu iç denetim sisteminin mevcut durumunu analiz etmek ve 2017-2019 dönemine ilişkin yol haritası çizmek amacıyla "*2017-2019 Dönemi Kamu İç Denetimi Strateji Belgesi*" hazırlanmıştır.

İDKK tarafından ayrıca, "*Üst Yöneticiler İçin İç Kontrol ve İç Denetim Rehberi*", "*Kamu İç Denetçileri Meslek Ahlak Kuralları*", "*İç Denetim Kalite Güvence ve Geliştirme Programı*", "*Kamu Bilgi Teknolojileri Denetimi Rehberi*", "*Kamu İç Denetçileri İçin Performans Denetimi Rehberi*", "*Kamu İç Denetim Kalite Güvence ve Geliştirme Rehberi*",

“Kamu İç Denetim Yazılımı Kullanım Yönergesi”, “Kamu İç Denetçi Sertifikasının Kullanılabilirliğine İlişkin Esas ve Usuller” hazırlanarak ilgili Kurul Kararlarıyla uygulamaya alınmıştır.

Yukarıda özetle belirtilen, kamu mali yönetim ve kontrol sistemini kapsamlı bir şekilde değiştiren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun önemli bileşenlerinden kamu idarelerinde iç denetim uygulamalarındaki bu aşamaları müteakip, 22.12.2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunla ihdas edilen iç denetçi kadrolarından (480) adedinin sınıf ve derecelerinin değiştirilerek kamu kurumlarına ekli listede belirtildiği şekilde ve sayıda tahsis edilmesi ile 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı cetvellerin ilgili bölümlerine eklenmesi; Maliye Bakanlığının 05.03.2013 tarih ve 2330 sayılı yazısı üzerine, 5436 sayılı Kanun’un 16’ncı maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nun 08.04.2013 tarih ve 2013/4625 sayılı Kararı ile uygulamaya konulmuştur.

Söz konusu Kararname Eki Listede Türk Dil Kurumu Merkez Teşkilatı için 1 adet birinci derece, 1 adet üçüncü derece ve 1 adet beşinci derece olmak üzere toplam 3 adet İç Denetçi kadrosu tahsis edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 65’inci ve Geçici 21’inci maddesi, 657 sayılı Kanun’un 74’üncü maddesi ve 664 sayılı KHK’nın 24’üncü maddesine dayalı olarak Türk Dil Kurumu Başkanlığında açık bulunan 1’inci dereceli İç Denetçi Kadrosuna (*A1 Sertifika Dereceli-İnşaat Mühendisi*) 18.07.2016 tarihli İlgili Bakan Onayı ile naklen atama yapılmış olup, raporlama tarihi (Şubat/2019) itibarıyla 2 adet İç Denetçi kadrosu ise münhaldir.

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 13’üncü maddesi uyarınca hazırlanan, Türk Dil Kurumu İç Denetim Biriminin işleyiş ve yönetimine, iç denetim faaliyetlerinin yürütülmesine, üst yöneticinin ve iç denetçilerin iç denetime ilişkin görev, yetki ve sorumluluklarına yönelik esas ve usulleri düzenleyen “*Türk Dil Kurumu İç Denetim Yönergesi*” İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü alındıktan sonra 09.12.2016 tarihli İlgili Bakan Onayı ile yürürlüğe konulmuştur.

Ancak, TDK’da bir İç denetçinin atamasının yapıldığı 2016 yılından bu yana; 5018 sayılı Kanun’un 67’nci maddesi ile İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin İlgili maddelerine dayanılarak, İDKK’nın 10.09.2013 tarih ve 7 sayılı Kararıyla kabul edilen Kamu İç Denetim Rehberi örnek alınmak suretiyle, TDK İç Denetçisi tarafından

yürütülecek iç denetim faaliyetlerinin bütün aşamalarına (*makroplanlama, iç denetim plan ve program hazırlama, denetim, danışmanlık ve inceleme görevlerinin yürütülmesi, raporlama, izleme vb.*) ait yöntem ve esasları belirleyecek “*TDK İç Denetim Rehberi*” hazırlama çalışmaları henüz tamamlanmamıştır.

Dolayısıyla, TDK iç denetim faaliyetinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla denetimin kapsamını, denetlenecek alan ve konuları, ihtiyaç duyulan iş gücü ve diğer kaynakları içerecek şekilde, İdarenin birim yöneticileriyle görüşülerek ve İDKK'nın “*2017-2019 Dönemi Kamu İç Denetimi Strateji Belgesi*” de esas alınmak suretiyle üç yıllık iç denetim planı ve yıllık program henüz hazırlanmadığından her hangi bir denetim, danışmanlık ve raporlama faaliyetinin gerçekleştirilemediği anlaşılmıştır.

Yukarıdan buyana yapılan inceleme, açıklama ve değerlendirmeler ışığında;

İdare faaliyetlerinin amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara, performans programlarına ve mevzuata uygun olarak planlanmasını ve yürütülmesini, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını, bilgilerin güvenilirliğini, bütünlüğünü ve zamanında elde edilebilirliğini sağlamayı amaçlayan iç denetim faaliyetlerinin kontrol ve değerlendirilmesi yapılamadığından iç denetimin etkinliği hakkında her hangi bir görüş bildirilememektedir.

Kamu idaresi cevabında; İç denetim faaliyetlerinin bütün aşamalarına (makroplanlama, iç denetim plan ve program hazırlama, denetim, danışmanlık ve inceleme görevlerinin yürütülmesi, raporlama, izleme vb.) ait yöntem ve esasları belirleyecek Türk Dil Kurumu İç Denetim Rehberi hazırlık çalışmaları Kamu İç Denetim Rehberi örnek alınmak suretiyle Kurum birimleri ile işbirliği içerisinde sürdürülmektedir. Türk Dil Kurumu İç Denetim Rehberi hazırlanması tamamlandığında Sayıştay'a da bir nüshası sunulacaktır. Kurum iç denetim faaliyetleri Rehber çerçevesinde yürütülecektir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmiştir. Konunun 2019 yılı denetim çalışmalarında takibi yapılacaktır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

Türk Dil Kurumu 31.12.2018 Tarihli Bilançosu

Kurum Kodu : 40.5		Adı : TÜRK DİL KURUMU		Yıl : 2018			
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2018		PASİF HESAPLAR		N Yılı 2018	
1 DÖNEN VARLIKLAR		1.741.939.908,00		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		496.631,58	
10 HAZİR DEĞERLER		1.735.641.328,39		32 FAALİYET BORÇLARI		83.500,66	
102 BANKA HESABI		1.735.641.328,39		320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI		83.500,66	
14 DİĞER ALACAKLAR		1.024.304,35		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		207.440,60	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		1.024.304,35		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		57.154,31	
15 STOKLAR		5.072.379,64		333 EMANETLER HESABI		150.286,29	
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI		5.072.379,64		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		205.690,32	
16 ÖN ÖDEMELER		201.895,62		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		163.450,27	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		201.895,62		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI		40.187,97	
				362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI		2.052,08	
2 DURAN VARLIKLAR		224.793.261,26		5 ÖZ KAYNAKLAR		1.966.236.537,68	
24 MALİ DURAN VARLIKLAR		191.502.117,65		50 NET DEĞER		772.319.387,97	
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI		191.502.117,65		500 NET DEĞER HESABI		772.319.387,97	
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		33.291.143,61		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		869.737.734,26	
252 BİNALAR HESABI		10.686.884,05		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		869.737.734,26	
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		322.756,97		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		324.179.415,45	
254 TAŞITLAR HESABI		606.884,28		590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI		324.179.415,45	
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		5.602.758,08					
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-17.006.474,17					
258 YAPILMAMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI		9.940.307,54					
259 YATIRIM AVANSLARI HESABI		23.138.026,86					
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00					
260 HAKLAR HESABI		1.643.106,59					
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-1.643.106,59					
AKTİF TOPLAMI		1.966.733.169,26		PASİF TOPLAMI		1.966.733.169,26	
Bilanço Dipnotları :							
910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		538.456,41					
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		538.456,41					
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI		144.735,58					
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI		144.735,58					

Türk Dil Kurumu 31.12.2018 Tarihli Faaliyet Sonuçları Tablosu

Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630		GİDERLER HESABI	19.859.013,50	600		GELİRLER HESABI	344.038.483,95
630	01	Personel Giderleri	4.905.347,13	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	167.341.088,95
630	01	Memurlar	3.585.098,18	600	03	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	1.121.384,46
630	01	Temel Maaşlar	2.002.437,00	600	03	Mal Satış Gelirleri	1.121.384,46
630	01	Temel Maaşlar	1.050.940,14	600	03	Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	300,00
630	01	Taban Aylığı	951.496,90	600	03	Kitap, Yayın vb. Satış Gelirleri	1.120.959,49
630	01	Zamlar ve Tazminatlar	1.512.985,41	600	03	Diğer Mal Satış Gelirleri	124,97
630	01	Zamlar ve Tazminatlar	1.512.985,41	600	03	KIT ve Kamu Bankaları Gelirleri	166.219.704,49
630	01	Ödenekler	8.412,09	600	03	İştirak Gelirleri	166.219.704,49
630	01	Ödenekler	8.412,09	600	03	İştirak Gelirleri	166.219.704,49
630	01	Sosyal Haklar	35.493,79	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	17.324,00
630	01	Sosyal Haklar	35.493,79	600	04	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	17.324,00
630	01	Ek Çalışma Karşılıkları	25.769,89	600	04	Cari	17.324,00
630	01	Ek Çalışma Karşılıkları	25.769,89	600	04	Kişilerden alınan Bağış ve Yardımlar	17.324,00
630	01		1.320.248,95	600	05	Diğer Gelirler	176.680.071,00
630	01		901.307,94	600	05	Faiz Gelirleri	176.624.629,75
630	01		901.307,94	600	05	Diğer Faizler	176.624.629,75
630	01		232.972,63	600	05	Mevduat Faizleri	176.624.629,75
630	01		232.972,63	600	05	Para Cezaları	650,00
630	01		23.825,13	600	05	İdari Para Cezaları	650,00
630	01		23.825,13	600	05	Diğer İdari Para Cezaları	650,00
630	01		161.796,41	600	05	Diğer Çeşitli Gelirler	54.791,25
630	01		161.796,41	600	05	Diğer Çeşitli Gelirler	54.791,25
630	01		346,80				

Kurum Kodu : 40.5	Adı : TÜRK DİL KURUMU	Yılı : 2018

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630 01 03 09 03		346,87	600 05 09 01 06	Kişilerden Alacaklar	14.745,21
630 02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	894.999,86	600 05 09 01 99	Yukarıda Tanımlanamayan Diğer Çeşitli Gelirler	40.046,04
630 02 01	Memurlar	573.498,10			
630 02 01 06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	573.498,10			
630 02 01 06 01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	350.488,44			
630 02 01 06 02	Sağlık Primi Ödemeleri	223.009,64			
630 02 03	İşçiler	321.501,76	610	İNDİRİM, İADE VE İSKONTO HESABI	55,00
630 02 03 04	İşsizlik Sigortası Fonuna	25.621,50	610 03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	55,00
630 02 03 04 01	İşsizlik Sigortası Fonuna	25.621,50	610 03 01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	55,00
630 02 03 06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	295.880,24	610 03 01 01	Mal Satış Gelirleri	55,00
630 02 03 06 01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	199.800,09	610 03 01 01 02	Kitap, Yayın vb. Satışlarından İndirim, İade ve İskontolar	55,00
630 02 03 06 02	Sağlık Primi Ödemeleri	96.080,17			
630 03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6.540.835,22			
630 03 02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	714.535,28			
630 03 02 01	Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	349.138,30			
630 03 02 01 01	Kırtasiye Alımları	1.711,00			
630 03 02 01 02	Büro Malzemesi Alımları	325.933,14			
630 03 02 01 05	Baskı ve Cilt Giderleri	21.494,14			
630 03 02 02	Su ve Temizlik Malzemesi Alımları	41.792,85			
630 03 02 02 01	Su Alımları	20.000,00			
630 03 02 02 02	Temizlik Malzemesi Alımları	21.792,85			
630 03 02 03	Enerji Alımları	268.468,71			
630 03 02 03 01	Yakacak Alımları	60.000,00			
630 03 02 03 02	Akaryakıt ve Yağ Alımları	85.006,60			
630 03 02 03 03	Elektrik Alımları	123.462,11			
630 03 02 04	Yiyecek, İçecek ve Yem Alımları	26.581,24			
				NET GELİR TOPLAMI :	344.038.428,95

Kurum Kodu : 40.5	Adı : TÜRK DİL KURUMU	Yılı : 2018

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (M)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (M)
630 03 04 02	İçecek Alımları	26.581,26			
630 03 02 05	Giyim ve Kuşam Alımları	28.554,16			
630 03 03 01	Giyecek Alımları (Kişisel kuşam ve donanım dahil)	28.554,16			
630 03 03	Yolluklar	235.247,75			
630 03 03 01	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	190.043,07			
630 03 03 01 01	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	190.043,07			
630 03 03 02	Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları	2.505,64			
630 03 03 02 01	Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları	2.505,64			
630 03 03 03	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	42.699,04			
630 03 03 03 01	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	42.699,04			
630 03 04	Görev Giderleri	333.209,55			
630 03 04 02	Yasal Giderler	314.102,60			
630 03 04 02 04	Mahkeme Harç ve Giderleri	650,00			
630 03 04 02 05	Ödül, İkramiye ve Benzeri Ödemeler (Kamu Personeli Dışındaki)	313.452,60			
630 03 04 03	Ödenecek Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Giderler	1.795,08			
630 03 04 03 01	Vergi Ödemeleri ve Benzeri Giderler	642,07			
630 03 04 03 02	İşletme Ruhsatı Ödemeleri ve Benzeri Giderler	563,12			
630 03 04 03 90	Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler	589,89			
630 03 04 09		17.311,87			
630 03 04 09 06		16.758,63			
630 03 04 09 90		553,24			
630 03 05	Hizmet Alımları	1.866.528,62			
630 03 05 01	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	674.390,88			
630 03 05 01 02	Araştırma ve Geliştirme Giderleri	36.079,59			
630 03 05 01 03	Bilgisayar Hizmeti Alımları (Yazılım ve Donanım Hariç)	9.770,40			

Kurum Kodu : 40.5

Adı : TÜRK DİL KURUMU

Yılı : 2018

Ekonomik Kodlar			GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar			GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	03	05	01	08	Temizlik Hizmet Alım Giderleri			438.216,56	
630	03	05	01	09	Özel Güvenlik Hizmeti Alım Giderleri			168.803,62	
630	03	05	01	11	Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan Personele Yapı Kid Taz Öd			21.520,71	
630	03	05	02		Haberleşme Giderleri			202.975,05	
630	03	05	02	01	Posta ve Telgraf Giderleri			122.825,80	
630	03	05	02	02	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri			26.550,30	
630	03	05	02	03	Bilgiye Abonelik Giderleri (İnternet abonelik ücretleri dahi)			53.469,91	
630	03	05	02	90	Diğer Haberleşme Giderleri			129,04	
630	03	05	03		Taşıma Giderleri			41.727,61	
630	03	05	03	02	Yolcu Taşıma Giderleri			1.107,61	
630	03	05	03	03	Yük Taşıma Giderleri			40.620,00	
630	03	05	04		Tarifeye Bağlı Ödemeler			30.650,02	
630	03	05	04	01	İlan Giderleri			21.245,62	
630	03	05	04	02	Sigorta Giderleri			8.644,44	
630	03	05	04	03	Komisyon Giderleri			759,94	
630	03	05	05		Kiralar			750.399,62	
630	03	05	05	02	Taahhüt Kiralaması Giderleri			150.627,00	
630	03	05	05	05	Hizmet Binası Kiralama Giderleri			21.750,00	
630	03	05	05	06	Lojman Kiralama Giderleri			8.932,44	
630	03	05	05	12	Personel Servis Kiralama Giderleri			569.090,14	
630	03	05	09		Diğer Hizmet Alımları			166.385,24	
630	03	05	09	03	Kurslara Katılma Giderleri			4.837,00	
630	03	05	09	90	Diğer Hizmet Alımları			161.548,24	
630	03	06			Temsil ve Tanıtma Giderleri			1.932.836,57	
630	03	06	01		Temsil Giderleri			1.362.019,68	
630	03	06	01	01	Temsil, Ağırta, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri			1.362.019,68	
630	03	06	02		Tanıtma Giderleri			570.916,89	
630	03	06	02	01	Tanıtma, Ağırta, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri			570.916,89	

04/03/2019 12:45

Sayfa 4/7

Kurum Kodu: 40.5

Adı: TÜRK DİL KURUMU

Yılı: 2018

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (M)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (M)
630 03 07	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	1.409.750,24			
630 03 07 01	Menkul Mal Alım Giderleri	22.551,30			
630 03 07 01 01	Büro ve İşyeri Mal ve Malzeme Alımları	13.424,00			
630 03 07 01 02	Büro ve İşyeri Makine ve Teçhizat Alımları	2.342,30			
630 03 07 01 04	Yangından Korunma Malzemeleri Alımları	6.785,00			
630 03 07 02	Gayri Maddi Hak Alımları	1.335.967,53			
630 03 07 02 01	Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yapımları	38.645,00			
630 03 07 02 02	Fikri Hak Alımları	1.293.096,80			
630 03 07 02 90	Diğer Gayri Maddi Hak Alımları	4.225,73			
630 03 07 03	Bakım ve Onarım Giderleri	51.231,41			
630 03 07 03 01	Tefrişat Bakım ve Onarım Giderleri	790,01			
630 03 07 03 02	Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri	32.428,56			
630 03 07 03 03	Taşıt Bakım ve Onarım Giderleri	11.735,24			
630 03 07 03 90	Diğer Bakım ve Onarım Giderleri	6.277,60			
630 03 08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	48.627,21			
630 03 08 01	Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	48.627,21			
630 03 08 01 01	Büro Bakım ve Onarımı Giderleri	42.491,21			
630 03 08 01 90	Diğer Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	6.136,00			
630 05	Cari Transferler	1.945.501,63			
630 05 01	Görev Zararları	182.048,43			
630 05 01 02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına	182.048,43			
630 05 01 02 05	Sosyal Güvenlik Kurumları'na	182.048,43			
630 05 03	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	100.790,34			
630 05 03 01	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara	100.790,34			
630 05 03 01 05	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	100.790,34			

04/03/2019 12:45

Sayfa 5/7

Kurum Kodu : 40.5

Adı : TÜRK DİL KURUMU

Yılı : 2018

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630 05 04	Hane Halkına Yapılan Transferler	1.662.662,86			
630 05 04 01	Burslar ve Harçlıklar	1.662.662,86			
630 05 04 01 01	Yurtiçi Burslar ve Harçlıklar	1.662.662,86			
630 12	Gelirlerin Ret ve ladesinden Kaynaklanan Giderler	1.597.698,41			
630 12 03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.597.698,41			
630 12 03 01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	1.597.698,41			
630 12 03 01 01	Mal Satış Gelirleri	1.597.698,41			
630 13	Amortisman Giderleri	2.575.930,08			
630 13 01	Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	2.116.574,08			
630 13 01 03	Tesis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	69.119,95			
630 13 01 03 00	Tesis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	69.119,95			
630 13 01 04	Taşıtların Amortisman Giderleri	13.119,39			
630 13 01 04 00	Taşıtların Amortisman Giderleri	13.119,39			
630 13 01 05	Demirbaşların Amortisman Giderleri	2.034.334,74			
630 13 01 05 00	Demirbaşların Amortisman Giderleri	2.034.334,74			
630 13 02	Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	459.356,00			
630 13 02 01	Hakların Amortisman Giderleri	459.356,00			
630 13 02 01 00	Hakların Amortisman Giderleri	459.356,00			
630 30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	1.398.214,95			
630 30 06	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	1.398.214,95			
630 30 06 07	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	1.398.214,95			
630 30 06 07 01	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	26.550,00			
630 30 06 07 09	Diğer Giderler	1.371.664,95			

04/03/2019 12:45

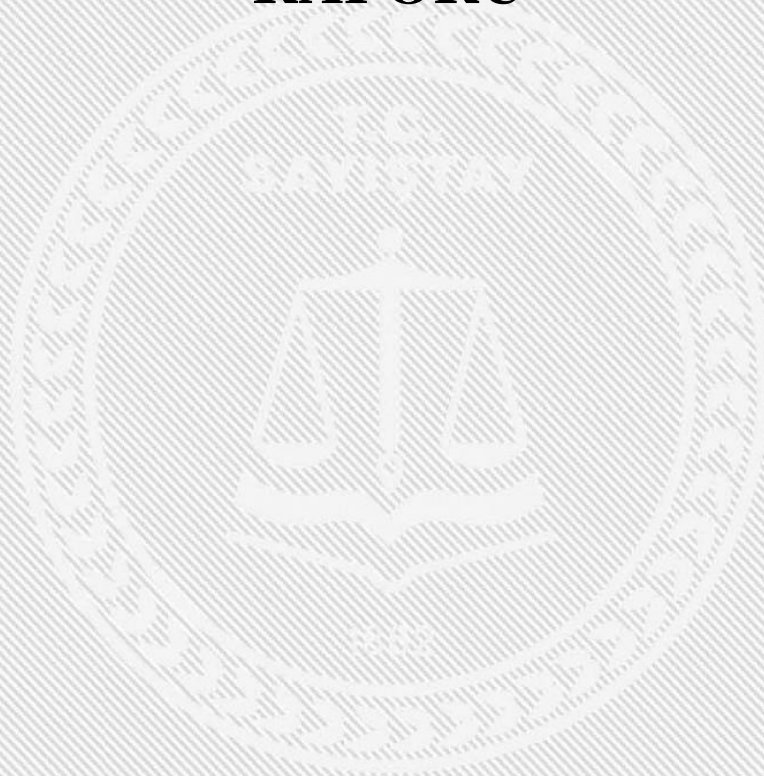
Sayfa 8/7

Kurum Kodu : 40.5	Adı : TÜRK DİL KURUMU	Yılı : 2018

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (M)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (M)
630 99	Diğer Giderler	486,22			
630 99 99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	486,22			
630 99 99 00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	486,22			
630 99 99 00 00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	486,22			
GİDERLER TOPLAMI :		19.859.013,50			

GİDERLER TOPLAMI (A)	19.859.013,50				
GELİRLER TOPLAMI (B)	344.038.483,95				
İNDİRİM ;İADE;İSKONTO TOPLAMI (C)	55,00	NET GELİR (D= B - C)	344.038.428,95	FAALİYET SONUCU D - A	324.179.415,45

TÜRK DİL KURUMU
2018 YILI
SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	40
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	40
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	41
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	41
5. GENEL DEĞERLENDİRME.....	41
6. DENETİM BULGULARI.....	44

1. ÖZET

Bu rapor, Türk Dil Kurumu'nun performans denetimi sonuçlarını içermektedir.

6085 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay "hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim" olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Kamu İdaresi Türk Dil Kurumu'nun hedef ve göstergeleriyle ilgili faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2018-2022 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2018 yılı Performans Programı,
- 2018 yılı Faaliyet Raporu,
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Bu kapsamda, kurumsal performans bilgisinin üretilmesi, yönetilmesi ve raporlanmasına ilişkin İdareye ait iç politikalar, yapılar ve süreçler incelenmiştir. Kurum, stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporunu ilgili kriterlere uygun şekilde hazırlamıştır. Performans bilgilerinin içerikleri değerlendirme kriterlerine uygun bulunmuş olup, veri kayıt sistemleri sağlıklı çalışmaktadır.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans

bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilir.

Bu çerçevede, Türk Dil Kurumunun yayımladığı 2018-2022 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2018 yılı performans denetimi kapsamında Kamu İdaresi Türk Dil Kurumu'nun yayımladığı 2018-2022 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

- **Stratejik Plan**

Kamu idaresinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve

önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını ortaya koyan stratejik plana ilişkin altı kriter bazında yapılan değerlendirmelere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo:1- Stratejik Planın Değerlendirilmesi

KRİTER	AÇIKLAMA	DEĞERLENDİRME
Mevcudiyet	Stratejik planın yayımlanmış olması.	Stratejik Plan 2018-2022 dönemine ait olmak üzere yayımlanmıştır.
Zamanlılık	Stratejik planın yasal süreler içerisinde hazırlanması.	Stratejik plan, yasal süreler içerisinde hazırlanmıştır.
Sunum	Stratejik planın şekil ve içeriğinin ilgili mevzuata uygun olarak hazırlanması.	Stratejik planın şekil ve içeriğinde ilgili mevzuata aykırılık tespit olunmamıştır.
İlgililik	Amaçlar ve hedefler arasında mantıksal bağlantı olması.	Amaçlar ve hedefler arasında ilgisiz olarak görülen bir husus bulunmamaktadır.
Ölçülebilirlik	Hedeflerin veya göstergelerin ölçülebilir olması.	Hedefler ve göstergeler büyük oranda ölçülebilir bulunmuştur.
İyi Tanımlanma	Hedeflerin açık ve net bir tanımının olması.	Hedeflerin tanımlanmasında bir eksiklik tespit olunmamıştır.

- **Performans Programı**

Kamu idaresinin 2018 yılı performans hedeflerini, bu hedeflere ulaşmak için yürüteceği faaliyetleri ile bunların kaynak ihtiyacını ve performans göstergelerini içeren performans programına ilişkin altı kriter bazında yapılan değerlendirmelere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo:2- Performans Programının Değerlendirilmesi

KRİTER	AÇIKLAMA	DEĞERLENDİRME
Mevcudiyet	Performans programının yayımlanmış olması.	2018 yılı Performans Programı yayımlanmıştır.
Zamanlılık	Performans programının yasal süreler içerisinde hazırlanması.	2018 yılı Performans Programı, yasal süreler içerisinde hazırlanmıştır.
Sunum	Performans programının şekil ve içeriğinin ilgili mevzuata uygun olarak hazırlanması.	2018 yılı Performans Programının şekil ve içeriğinde ilgili mevzuata aykırılık tespit olunmamıştır.
İlgililik	Performans hedeflerinin hedefle, performans göstergelerinin de performans hedefleriyle ilgili olması.	Performans hedeflerinin Stratejik Plandaki hedeflerle, performans göstergelerinin de performans hedefleriyle ilgililiği yönüyle yapılan örnekleme çalışmalarda tespit olunmuş bir uyumsuzluk bulunmamaktadır.

Ölçülebilirlik	Performans hedeflerinin veya göstergelerin ölçülebilir olması.	Performans hedefleri ve göstergeleri kabul edilebilir oranda ölçülebilir bulunmuştur
İyi Tanımlanma	Performans hedeflerin açık ve net bir tanımının olması.	Hedeflerin tanımlanmasında bir eksiklik tespit olunmamıştır.

- **Faaliyet Raporu**

Kamu İdaresinin yılsonu faaliyet sonuçlarını gösteren; mali bilgiler başlığı altında kullanılan kaynaklara, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, varlık ve yükümlülüklerine, temel mali tablolara; performans bilgisi başlığı altında İdarenin stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyet ve projelerine, performans hedef ve göstergelerinin gerçekleştirme durumuna ve bunlara ilişkin değerlendirmelere yer verilen faaliyet raporuna ilişkin altı kriter bazında yapılan değerlendirmelere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo:3- Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesi

KRİTER	AÇIKLAMA	DEĞERLENDİRME
Mevcudiyet	Faaliyet Raporunun yayımlanmış olması.	2018 yılı Faaliyet Raporu yayımlanmıştır.
Zamanlılık	Faaliyet Raporunun yasal süreler içerisinde hazırlanması.	Faaliyet Raporu yasal süreler içerisinde hazırlanmıştır.
Sunum	Faaliyet Raporunun şekil ve içeriğinin ilgili mevzuata uygun olarak hazırlanması.	Faaliyet Raporunun şekil ve içeriğinde ilgili mevzuata aykırılık tespit olunmamıştır.
Tutarlılık	Performans hedef ve göstergelerinin planlama ve raporlama dokümanlarında tutarlı olarak kullanılması.	Tutarlılık yönüyle yapılan örnekleme çalışmalarında tespit olunmuş bir uyumsuzluk bulunmamaktadır
Doğrulanabilirlik	Raporlanan performans bilgisinin kaynağına kadar izlenebiliyor olması	Doğrulanabilirlik yönüyle yapılan örnekleme çalışmasında tespit olunmuş bir uyumsuzluk bulunmamaktadır
Geçerlilik/İkna Edicilik	Planlanan ve raporlanan performans arasındaki her tür sapmanın denetlenen idare tarafından ele alınıyor olması ve sapmayı açıklayan nedenlerin inandırıcı ve ikna edici olması	Geçerlilik ve İkna Edicilik yönüyle yapılan örnekleme çalışmasında tespit olunmuş bir uyumsuzluk bulunmamaktadır

- **Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi**

Kamu idaresinin hizmet sunumunu konu alan mali olmayan nitelikteki performans bilgisini üreten veri kayıt sistemleri değerlendirilmiş, raporlanan verilerde yeterli kontroller olup olmadığı ve hata riski irdelenmiş ve sonuca esaslı biçimde etki edebilecek bir hususa rastlanmamıştır.

Kamu idaresi, 2018 Yılı Performans Programı'nda, uygulamaya konulan ve bütçe ile ilişkilendirilen 4 amaç altında 18 stratejik hedefe ait 57 performans göstergesi belirlemiştir. Yıl sonu itibarıyla bu göstergelerden %100 oranında 19 adet, %100 ila %50 arasında 9 adet, %50'nin altında 6 adet gerçekleştirme sağlarken, 23 adet faaliyetin performans göstergesinde hedef değerlerin gerisinde kalmış, öngörülen gerçekleştirme sağlanamamıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

